

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію СИНЕГУБА Петра Сергійовича за темою:
«Економічний механізм управління інтелектуальним капіталом
бізнес-спільноти в умовах дигіталізації», поданої на здобуття ступеня
доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»

В умовах сучасної інформаційної економіки однією з наймогутніших рушійних сил розвитку цивілізації є творча діяльність людини. Від обсягу накопичених суспільством знань та ефективності використання інтелектуальних ресурсів нації залежать ефективність економіки, науково-технічний рівень виробництва, соціально-економічний прогрес. Світовий досвід підтверджує ефективність інноваційної моделі розвитку на основі використання результатів інтелектуальної діяльності. Науковці, підприємці, менеджери, фінансисти, висококваліфіковані інженери, інші фахівці, зайняті у сфері високих технологій, поширення інформації та нових знань, – це нова інтелектуальна еліта, яка і є основним суспільним багатством розвинутих країн. Адже саме вони формують середній клас, який є основою соціальної стабільності і рушієм прогресу.

Поставлена здобувачем Синегубом П.С. проблематика дослідження – розробка економічного механізму управління інтелектуального капіталу бізнес-спільноти є актуальною та найновішою. Дана проблематика є новою та вкрай затребуваною, особливо в умовах війни в Україні та зміни парадигми розвитку економіки як такої.

Дисертація є спробою вирішення проблеми оцінки інтелектуального капіталу бізнес-спільноти та пропонує економічний механізм управління інтелектуальним капіталом бізнес-спільноти в умовах дигіталізації економіки, який базується на сучасній методологічній базі. Методологічною основою дисертації є наукові досягнення вітчизняних та зарубіжних економістів, що аналізують питання інтелектуального капіталу, його оцінку та місце в структурі компаній. У ході дослідження використовувалися методи формальної логіки, в тому числі економіко-математичне моделювання, методи емпіричного, суб'єктно-об'єктного, системного, порівняльного, статистичного і графічного аналізу. Кожен з цих методів використовувався адекватно його функціональним можливостям для вирішення відповідних етапних дослідницьких завдань. Особливо слід відмітити і те, що здобувач у процесі дослідження використовував міждисциплінарні підходи та найсучасніші методи штучного інтелекту, які можна віднести до диджитал технологій.

Серед найбільш вагомих наукових результатів теоретичного та науково-методичного характеру можна виокремити такі:

- здобувачем вперше запропоновано виокремити категорію «штучний інтелект» в системі загальноприйнятих класифікаційних ознак категорії «інтелектуальний капітал», що дало змогу розробити методичний підхід, модель та гібридну нейро-нечітку систему оцінки інтелектуального капіталу бізнес-спільноти «Board», яка враховує кількісні та якісні фактори впливу одночасно та дозволяє робити оцінку інтелектуального капіталу бізнес-спільноти лінгвістично. На основі цього розроблено економічний механізм управління інтелектуальним капіталом бізнес-спільноти, як проєкту цифро-вої трансформації економіки;
- удосконалено теоретичні положення встановлення взаємозв'язків та взаємозалежностей складових інтелектуального капіталу в розрізі розвитку економічної науки, що дозволило знайти синергетичний підхід до вивчення сутності інтелектуального капіталу, який є надзвичайно цінним, особливо в умовах дигіталізації економіки, індустріалізації 4.0;
- удосконалено понятійно-категоріальне поле теорії економіки в частині уточнення дефініції «бізнес-спільнота». Здобувачем запропоновано під бізнес-спільнотою розуміти міжсекторальне об'єднання представників малого і середнього підприємництва, крупного бізнесу щодо захисту своїх прав і законних інтересів, пов'язаних зі здійсненням підприємницької та бізнес діяльності, ефективно-вих комунікацій один з одним та з державними органами щодо створення сприятливих умов для ведення бізнесу в Україні та за її межами, забезпечення доступу до новітніх технологій, консультацій та інших професійних послуг, які управляються своїми членами і не мають на меті одержання прибутку;
- запропоновано методичний підхід до оцінки ефективності управління інтелектуальним капіталом бізнес-спільноти та встановлено, що загальний рівень інтелектуального капіталу бізнес-спільноти напряму залежить від рівня знань та компетенцій як керівництва, так і менторів та учасників спільноти. Крім того, з'ясовано, що ефективність управління інтелектуальним капіталом бізнес-спільноти «Board» на момент дослідження його стану визначалося суб'єктивно на основі каскадної моделі та виключно на оцінці показників економіко-фінансової діяльності учасників спільноти до і після проходження певних тренінгів та навчань. Такий підхід не дає змогу забезпечити високий рівень ефективності оцінки інтелектуального капіталу бізнес-спільноти, менторів та її

учасників. Здобувачем доведено доцільність використання гнучкої моделі управління процесом оцінки інтелектуального капіталу бізнес-спільноти, яка дає можливість проводити оцінку у форматі більш м'яких і суб'єктивних характеристик;

- здобувачем удосконалено класифікацію елементів інтелектуального капіталу у системі управління знаннями саморегульованої бізнес-спільноти, яку запропоновано розглядати на ментальному; ціннісно-культурному; інституційному; на рівні соціального капіталу; управлінсько-організаційному; маркетинговому; поведінково-імітаційному.
- набули подальшого розвитку: теоретико-методичні положення про економічну доцільність виокремлення категорії «саморегульована бізнес-спільнота»; науково-методичний підхід до оцінювання інтелектуального капіталу в умовах впровадження диджитал технологій на основі застосування сучасних методів економіко-математичного моделювання та штучного інтелекту; наукові підходи до розвитку механізмів оцінки інтелектуального капіталу в економіці знань, в рамках яких здійснюється комплексний аналіз як внутрішніх так і зовнішніх показників оцінки інтелектуального капіталу та інші.

Практична цінність отриманих результатів підтверджується їх застосуванням у діяльності державних установ, у діяльності підприємств та навчальному процесі, зокрема: у діяльності «Бізнес-спільноти Борд» (довідка від 07.03.2023); у діяльності «Група компаній Адвантер» (довідка від 13.03.2023); у навчальному процесі КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»; у навчальному процесі Донецького національного університету імені Василя Стуса при викладанні дисциплін «Економічна безпека», «Просторова економіка», «Політична економія», «Економіка та організація інноваційної діяльності» (довідка № 83/01-13/6.9.0 від 10.05.2023).

Дисертаційна робота виконана відповідно до тематики наукових досліджень Донецького національного університету імені Василя Стуса, а саме науково-дослідної теми «Стратегія розвитку складних соціально-економічних систем в новій економіці» (номер державної реєстрації 0122U201632, 2022-2023 р.) у рамках якої автором обгрунтовано, що в економіці знань ключовим і інтегруючим фактором виробництва, стосовно підприємства, є корпоративний людський капітал, що є системою затребуваних, цінних корпоративних знань, цілеспрямовано використовуваних даною організацією для відтворення економічних благ, а також

запропоновано виокремити категорію «штучний інтелект» в системі загальноприйнятих класифікаційних ознак категорії «інтелектуальний капітал».

Всі отримані наукові результати дисертації опубліковані, апробація результатів є достатньою. Зміст основних положень дисертації викладено у 13 наукових працях, з них: 1 стаття у науковому виданні категорії «А» (проіндексовано Scopus), 1 стаття у журналі інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, 5 статей у наукових виданнях, включених до переліку фахових видань України, 6 публікацій за матеріалами науково-практичних конференцій.

У дисертації та наукових публікаціях здобувача не виявлено академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо.

Позитивно оцінюючи змістовність наукового дослідження, обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, за рівнем наукової новизни та практичної цінності, ступенем апробації й відображенням основних положень дисертація Синегуба Петра Сергійовича на тему «Економічний механізм управління інтелектуальним капіталом бізнес-спільноти в умовах дигіталізації» відповідає спеціальності 051 «Економіка», відповідає вимогам пп. 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» № 44, від 12.01.2022.

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва,
корпоративної та просторової економіки
Донецького національного університету
імені Василя Стуса

06.10.2023

I.O. Axhivska

